Březová, E. (1994): Pollen analyses of the Kobeřice Creek alluvial deposits. In: Růžičková, E. et Zeman, A. (edit.) (1994): Holocene flood-plain of the Labe-River. Contemporary state of research in Czech Republic. – Geol. Inst. Acad. Sci ČR, 100–103. Prague.

Jankovská, V. (1992): Vývoj krušnohorských lesů od konce doby ledové. – Lesnické práce, 3/71, 73–75. Praha.

Kovanda, J. (1987): Postglaciál u Kobeřic na severní Moravě (Postglacial near Kobeřice in northern Moravia). – Věst. Ústř. Úst. geol., 62/3, 143–155. Praha.

Macoun, J. (1980): Vysvětlující text k základní geologické mapě ČSSR 1:25 000 Třebom 15-233 a Kobeřice 15-411. – MS Archív ČGÚ. Praha.

Macoun, J. et al. (1965): Kvartér Ostravska a Moravské brány. – Ústř. úst. geol. Praha.

Novák, M. et Wieder, R. K. (1992): Inorganic and organic sulfur profiles in nine Sphagnum peat bog in the United States and Czechoslovakia. – Water, Air, Soil Pollut., 65, 353–369. Netherlands.

Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

KVARTÉRNĚ GEOLOGICKÝ VÝZKUM „ČEJČSKÉHO JEZERA"

QUATERNARY SEDIMENTS OF THE ČEJČ LAKE

(34-21 Hustopeče)

Eva Břízová[1] - Pavel Havlíček[1]

Quaternary sediments, Palynology, Stratigraphy, Moravia

V rámci geologického mapování území listu Čejkovice (Čtyroký et al. 1990) jsme se zaměřili i na další výzkum kvartérních sedimentů, vyplňujících výraznou, převážně tektonicky omezenou depresi tzv. Čejčského jezera. Dosavadní výsledky geologických výzkumů jsou shrnuty v pracích Havlíčka a Zemana (1979) a Čtyrokého et al. (1990).

Uprostřed Čejčského jezera jsme vrtem Čej-27 (cca 175 m n. m.) získali tento profil (s vyznačením vzorků na pylovou analýzu PA a radiokarbonové datování):

0,00 – 0,70 m: středně hnědočerná, humózní hlína (vzorky PA 1-14)
- 0,90 m: černá, silně humózní hlína s rašelinnými zbytky (vzorky PA 15-17)
- 1,20 m: šedohnědá, silně jílovitá hlína (vzorky PA 18-23)
- 1,40 m: bílý, jílovitý horizont, silně obohacený $CaCO_3$ (hiát ?, vzorky PA 24-28)
- 2,00 m: zelenošedý a žlutorezavý, šmouhovaný a skvrnitý jíl (^{14}C = 9 990 ± 275 B.P., Hv – 18 924*), vzorky PA 29–40)

Kvartér

Terciér

- 6,00 m: ocelově šedý jíl, v hloubce 4–6 m tence zvrstvený, s hnědými polohami (přemístěno ?)
- 30,00 m: ocelově šedý, písčitý, slídnatý jíl

Orientačně provedená pylová analýza ukázala, že vývoj vegetace ve výše popsaných sedimentech je velmi komplikovaný. Ze zatím zjištěných údajů lze říci, že ve spodní části profilu (radiokarbonové datování) se mísí prvky terciérní flóry (pylová zrna r. *Carya, Tsuga*, ? *Abies*), terciérní a pleistocenní (*Pterocarya, Buxus*-typ, ? *Abies*). Pokud jde skutečně o sedimenty vzniklé v období preborcálu (^{14}C), jsou do nich pravděpodobně přeplaveny naopak i prvky vegetace mladších fází holocénu (*Abies* ?, *Fagus, Carpinus*). Vzhledem k neklidné sedimentaci v této části bývalé nádrže je redepozice pylových zrn ze sedimentů starších i mladších velmi pravděpodobná. Velké množství kolonií zelených řas r. *Botryococcus* (jedná se o 2–3 druhy) dokládá vodní prostředí. Jejich namnožení v určité části profilu může indikovat i eutrofizaci vody a přínos materiálu erozí do nádrže.

V rámci geologického mapování území na listu Čejkovice byl analyzován také 1 orientační vzorek slatiny z výkopu z hloubky asi 1,4 – 1,5 m, který byl předběžně stratigraficky zařazen do některé fáze mladšího subatlantika (Břízová 1991, 1993, 1989 in Čtyroký et al. 1990). Po konečném palynologickém vyhodnocení bude zařazen přesněji do vývoje vegetace v sedimentech vrtu Čej-27. Ještě mladší (nebo alespoň tak staré jako předchozí vzorek) se zdají svrchní humózní hlíny. Množství pylových zrn ve vzorcích této části je velmi malé, silně ubývá pylových zrn dřevin, což souvisí s odlesňováním území úrodné jižní Moravy (Málek 1980, Sokol 1954). Naopak vzrůstá počet pylových

zrn bylin, zvláště č. *Chenopodiaceae* (merlíkovité), které indikují ovlivnění přirozených ekosystémů činností člověka; v této části území ukazují i na přítomnost slanisek (Havlíček a Zeman 1979).

Výsledky dosud provedeného pyloanalytického výzkumu, včetně radiokarbonového datování z báze Čejčského jezera (9 990 ± 275 B.P., Hv – 18 924), ukázaly složitost vývoje popsané sedimentační výplně v průběhu celého holocénu. S přihlédnutím ke geologickým podmínkám a datování ^{14}C budou interpretovány palynologické výsledky až po detailním výzkumu.

*) 14C und 3H-Laboratorium, Niedersächsisches Landesamt für Bodenforschung, Hannover

Literatura

Břízová, E. (1991): Výsledky palynologického výzkumu v roce 1989. – Zpr. geol. Výzk. v Roce 1989, 27–29. Praha.

Břízová, E. (1993): The importance of pollen analysis for the reconstruction of vegetation development during the last two millenia. In: Růžičková, E. - Zeman, A. et Mirecki, J. (edit.) (1993): Application of direct and indirect data for the reconstruction of climate during the last two millenia. Papers presented at the workshop of PAGES-Steam I held in Brno, June 1992, 22–29. Praha.

Čtyroký, P. et al. (red.) (1990): Vysvětlivky k základní geologické mapě 1:25 000 34-214 Čejkovice. – MS Archív ČGÚ, Praha.

Havlíček, P. et Zeman, A. (1979): Kvartérní poměry mezi Kobylím, Brumovicemi a Čejčí na jihovýchodní Moravě. – Sbor. geol. Věd, Antropozoikum, 12, 31–55. Praha.

Málek, J. (1980): Historie lesů v Podyjí se zřetelem na přírodní výskyt jedle a smrku (Uherčicko a Bítovsko). – Přírodověd. Sbor. Západomor. Muz. Třebíč, 11, 69–79. Třebíč.

Sokol, F. (1954): Monografie horního toku Moravy z hlediska lesnického. – Přírodověd. Sbor. Ostrav. Kraje, 36, 540–562. Opava.

[1]Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

VÝSLEDKY REVIZE SENONSKÝCH FORAMINIFER ZE ZÓNY ČEJČ-ZAJEČÍ ŽDÁNICKÉ JEDNOTKY

RESULTS OF REVISION OF THE SENONIAN FORAMINIFERS FROM THE ČEJČ-ZAJEČÍ ZONE (ŽDÁNICE UNIT, MORAVIA)

(34 -21 Hustopeče)

Miroslav Bubík

West Carpathians, Biostratigraphy, Paleoecology, Foraminifera, Campanian, Maastrichtian, Ždánice unit

Pro potřeby stratigrafického výzkumu a korelací svrchnokřídových sedimentů na Jižní Moravě byly revidovány foraminifery ze senonu zóny Čejč-Zaječí určené již dříve Hanzlíkovou (1956). Tyto vzorky pocházejí ze sběrů Matějky a Chmelíka provedených v rámci geologického mapování na listu M-33-118-B-b v r. 1955. Z původních 8 vzorků bylo v kolekci Hanzlíkové (ČGÚ Brno) nalezeno 6 výběrů foraminifer: č. 448 – Čejč 51b, č. 449 – Čejč 51, č. 475 – Čejč 102, č. 476 – Čejč 102c, č. 529 – Zaječí 20, č. 531 – Zaječí 24, č. 550 – Zaječí 76 a č. 551 – Zaječí 76a. Vzorky byly odebrány z podmenilitového souvrství, vyjma vzorku Zaječí 24, který pochází ze závalku ve ždánických pískovcích.

Ze vzorku Zaječí 76a se dochovalo pouze několik vybraných jedinců planktonických foraminifer: *Archaeoglobigerina cretacea* (Orb.), *Dicarinella imbricata* (Morn.), *Dicarinella canaliculata* (Reuss), *Contusotruncana fornicata* (Plumm.), *Globotruncana arca* (Cush.) a *Globotruncanita elevata* (Brotz.). *G. elevata* dokládá campanské stáří vzorku. Dikarinely představují zřejmě redepozice ze stratigrafického intervalu turon-santon.

K maastrichtu lze přiřadit planktonické foraminifery ze vzorků Čejč 51, 51b a 102. Nejbohatší společenstvo planktonických foraminifer obsahuje vzorek Čejč 51: *Globotruncanita angulata* (Tilev), *G. stuartiformis* (Dalb.), *G. stuarti* (Lapp.), *Globotruncanella havanensis* (Voorw.), *G. petaloidea* (Gand.), *Globotruncana arca* (Cush.), *G. linneiana* (Orb.), *G. ventricosa* White, *G. rosetta* (Cars.), *G. orientalis* Nagg., *G.* cf. *dupeublei* Caron et al., *Contusotruncana fornicata* (Plumm.), *C. plummerae* (Gand.), *C. walfischensis* (Todd), *C. patelliformis* (Gand.), *Globigerinelloides* sp., *Heterohelix* sp., *Pseudotextularia* sp. a *Planoglobulina* sp. Toto společenstvo lze zařadit do biochronu zón G. aegyptica až nižší část G. gansseri, sensu Caron (1985). V bentózní složce převládají vápnité druhy (zástupci rodů *Gyroidinoides, Lenticulina, Vaginulina, Nodosaria, Stilostomella, Ramulina, Gavelinella, Pleurostomella*) nad aglutinovanými [(*Ammodiscus glabratus* C. - J., *Glomospira charoides* (J. - P.), *Rhabdammina cylin-*